

Lausuntopyyntö Asemanhaltijan tehtävien järjestämisestä Suomessa

Viitaten lausuntopyyntöön VN/14164/2024

Mall of Tripla (KOy Tripla Mall ja KOy Triplaparkki) hallinnoi Pasilan aseman ympäristössä yhteensä 86.000 m² tilakokonaisuutta, johon tässä yhteydessä katsotaan lukeutuvan mukaan kauppakeskus, Pasilan juna-asema ja pysäköintilaitos. Lisäksi olennainen osa Triplan kokonaisuutta ovat myös hotelli, neljä toimistoronia sekä kaksi asuinkerrostaloa. Yhteys kadulta junalaitureille kulkee kauppakeskuksen tilojen läpi. Kiinteistökokonaisuuden omistajia ovat YIT, Ilmarinen, Conficap ja Fennia.

Tällä hetkellä kiinteistön omistaja on tehnyt sopimukset HSL:n kanssa asemahallin tilojen ja yhteyksien käytöstä joukkoliikenteen tarpeisiin (1.1.2014) sekä Liikenneviraston kanssa asemahallista laitureille menevien tasonvaihtolaitteiden ylläpidosta ja huollosta (24.1.2014).

EU-säädöksissä määriteltyjen, rautatieliikenteen toimijalle kuuluvien, asemahaltijan tehtävien kirjo on monipuolinen ja niiden keskittäminen ja selkeä vastuuttaminen ovat tärkeitä ja perusteltuja tavoitteita matkustajien oikeusturvan toteutumiseksi. Näiden tehtävien hoitaminen liittyy kuitenkin suoraan raideliikenteeseen ja edellyttää sellaista erityisosaamista, joka ei lukeudu kiinteistönomistajien perustehtäviin. Tehtävien vastuuttaminen jälkikäteen yksityisille kiinteistönomistajille olisi myös ongelmallista. Liikenne- ja viestintäministeriön muistiossa on mainittu lisäksi mahdollinen tehtävien lisääntyminen entisestään EU-tasolta tulevan sääntelyn myötä, mikä saattaa korostaa erityisosaamisen tarvetta tulevaisuudessa.

Valtakunnallisesti tarkasteltuna juna-asemakiinteistöjen omistajina saattaa tulevaisuudessa olla yhä useampia tahoja, jotka eivät ole raideliikenteen toimijoita. Kiinteistöjen omistajat saattavat ajan myötä myös vaihtua. Yksittäisellä asemalla asemahaltijan tehtävien kannalta oleellinen alue saattaa lisäksi jakautua useaan eri kiinteistöön, joilla puolestaan voi olla eri omistajia. Asemakiinteistöjen omistamisen keskittäminen valtakunnallisesti ei Triplan osalta ole enää mahdollista.

Matkustajan oikeuksien toteutumisen kannalta olisi selkeää, että asemahaltijana olisi kiinteistön omistajasta ja liikennöitsijästä riippumaton taho, jolla on riittävä asiantuntemus ja resurssit asemahaltijan tehtävien järjestämiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Tällä hetkellä Väylävirastolla on jo tärkeä rooli rataverkon haltijana ja junaliikenteen sekä asemahaltijan tehtävien mahdollistamisesta asemalaitureilla valtakunnallisesti.

Muistiossa todetaan, että useat asemahaltijan tehtävistä ovat sellaisia, että ne voidaan todennäköisesti hoitaa tehokkaimmin samalla mallilla koko maassa. Tämä puoltaa, että asemahaltijavastuu ei hajaudu asemakiinteistöjen omistajille, joita on jo nykyisellään useita.

Asemahaltijan vastuulle kuuluvien ja asemarakennukseen liittyvien velvollisuuksien, kuten esteettömien kulkuyhteyksien, asiakaspalvelutilojen ja tarvittavien muiden fyysisten tilojen ja opasteiden asentaminen sekä niiden ylläpidon mahdollistaminen voidaan turvata sopimuksilla korvausta vastaan kiinteistönomistajien ja asemahaltijatehtäviä hoitavien toimijoiden kesken.

Mall of Tripla
Päivi Salonen
CEO